

[Rahbæk Møller]

Dertil kommer, at på de områder, hvor vi fra gammel tid har både bachelor- og kandidatuddannelser, er tendensen, at efterspørgslen er langt størst efter kandidater. Det gælder især på handelshøjskolerne, hvor HA'erne har meget svært ved at skaffe beskæftigelse. Derfor læser man naturligvis videre til cand. merc., hvor beskæftigelsesmulighederne er gode.

Ministerens svar herpå har været at påbyde en overgangsfrekvens på 50 mellem HA og cand. merc.-studiet. Handelshøjskolerne og de universiteter, der udbyder handelshøjskoleuddannelser, har i respekt for deres studerende ikke indført disse overgangsfrekvenser, men har så til gengæld måttet leve med, at de skulle undervise en del af studenterne gratis i en i øvrigt presset økonomisk situation.

Nu kommer ministeren og vil simpelt hen forbyde handelshøjskolerne og universiteterne at undervise mere end halvdelen af HA'erne.

Undervisnings- og forskningsministeren giver af og til indtryk af at være en af regeringens mest ideologiske ministre. Det er han måske også. Men en gang imellem må man spørge sig selv, hvad det er for en ideologi. Det svarer i hvert fald ikke til den sædvanlige liberale tankegang i en situation, hvor markedet indlysende siger kandidater, så at tvinge en efterspørgsel efter bachelorer igennem ved at rationere kandidaterne.

Nu kender jeg selvfølgelig ministerens svar. De, der får for dårligt gennemsnit til at komme ind på cand. merc. studiet, kan blot søge ind på samme studium under åben uddannelse. Der bliver der fri adgang, men til gengæld brugerbetaling og ingen SU.

Det minder mig lidt om min studietid på Moskvas universitet. Der havde vi adgangsprøve, og de, der fik over et vist gennemsnit, blev optaget og slap for militærtjeneste. De, der fik en anelse lavere gennemsnit, røg tre år i den røde hær.

Nu er det selvfølgelig umuligt at tilrettelægge tingene, så små marginaler ikke somme tider får konsekvenser for folk. Men det er nu en god politik at sørge for at gøre konsekvenserne så lidt drastiske som muligt.

Tilbage til sagen. Problemet med overgangsfrekvenser vedrører ikke kun handelshøjskolerne. Nøjagtigt det samme forhold er ved at opstå for akademiingeniørernes og civilingeniørernes vedkommende, og på de humanistiske og

naturvidenskabelige fakulteter på universiteterne er bachelorgraden nu indført.

Der er endnu ikke indført overgangsfrekvenser, men ministeren og hans embedsmænd udtaler sig konsekvent så uldent, at alle venter, at ministeren kun lurar på en lejlighed til at indføre det. Der er efterhånden sådan, at folk simpelt hen er bange for at søge hen på studier, hvor bachelorgraden er indført; de ved jo ikke, om de får lov til at fuldføre deres studier, så de kan få en grad med jobmuligheder, eller de skal smides ud halvvejs med en grad, som ingen ved hvad er, og som derfor ikke kan bruges til noget.

For fuldstændighedens skyld vil jeg præcisere, at vi ikke har noget imod det, hvis uddannelsesinstitutionerne ønsker at indlægge kvalitative krav ved overgangen mellem bacheloruddannelse og kandidatniveau. Men betingelsen er, at det er institutionerne selv, der definerer sådanne krav, at de er rent kvalitative og ikke kvantitative og ikke indebærer nogen form for dimensionering, og at eventuelle krav er kendt af de studerende, før de begynder på bachelorstudiet.

Jeg vil også gøre opmærksom på, at dette udsagn er i stik modstrid med det, som fru Eva Møller tidligere sagde, hvor hun talte om dimensionering af økonomiske grunde. Indførelse af bachelorgraden skulle betyde mere frihed og større fleksibilitet. I stedet for er den kommet til at betyde mere tvang og mindre fleksibilitet.

Jeg har brugt størstedelen af min taletid på overgangen mellem bachelor- og kandidatuddannelse. Men det betyder ikke, at der ikke er problemer omkring selve optagelsesbetingelserne:

Først må de højere læreanstalter vente urimeligt længe på de nye optagelsesregler og dermed på deres muligheder for at vejlede de uddannelsessøgende. Da bekendtgørelsen så endelig kommer, viser den sig at indeholde ting, som ministeren mildest talt ikke havde parlamentarisk dækning for; f.eks. blev det nu i praksis gjort umuligt for folk med en mellemuddannelse at læse videre på en kandidatuddannelse, en ordning, der især vil ramme kvinder. Efter længere tids polemik, der viste, at ministeren ikke havde flertal for en sådan bestemmelse, meddelte ministeren så via en udtalelse til en avis, at nu havde han givet sig. Men vi har